

KOLINE — PRLEŠKI »DOMAČI PRAZNIK«

Pri Balaževih imajo »domači praznik«, ker »mesarijo« prašiča, ki so ga vse leto redili. Ob taki priliki redkokateri otroci pridejo v šolo.

Tudi Balaževih treh otrok ni takrat v šolo. Vsak ima polno skrbi. Frančiška pomaga mami, Franček pa očetu, ki je tega dne mesar, najmlajši Ivan pa sveti, nosi eno in drugo.

Že prejšnji večer, ko se vršijo priprave, pečejo potice, prebirajo kašo za klobase in brusijo nože. Ves večer pridno prepevajo znano prleško pesem, posvečeno temu prazniku:

*Prašiča smo zredili,
zdaj bomo ga lovili,
okol' voglov, okol' plotov
za njim bomo hodili.*

*Prašiča smo zaklali,
na drobno razrezali,
še bolje je stotisočkrat,
kak' če bi ga prodali.*

*Klobase so narejene,
so materi izročene,
so gvirčane, so poprane,
pa niso še pečene.*

*Pa prišel bode godec,
dobil bo svinjski gobec,
le pridi k nam, še rep ti dam,
boš dober imel zelodec.*

Drugo jutro navsezgodaj je pri Balaževih že živo. Prišli so tudi že pomagачi, ki bodo pomagali izvršiti smrtno obsodbo nad debelim, zavaljenim prašičem.

Mati pridno kuha čaj, ker zunaj je mrzlo. Pripravljena je že luč. Ko se vsi dobro okrepčajo, gredo na lov.

Že vlečejo orjaka iz hleva, ki kruli na vse pretege. Na mah ga poderejo. Eden ga drži za noge, drugi za ušesa, mali Ivanček pa za rep. Frančiška mora mešati kri, Franček sveti. Oče mesar je dobro opravil. Hitro je bil prašič mrtev in vsi se oddahnejo.

Sedaj se začne dolgočasno delo. Zavaljenemu ščetinarju je treba najprej sneti kožo. To delo traja nad dve uri in je silno zamudno. Mesar mora nam-

reč paziti, da kožo ne prereže, ker trgovec tako kožo slabše plača.

Ko je to delo opravljeno, odstranijo še »špeh« in prašiča razrežejo. Med tem časom mati pripravlja južino — prazena jetrca. Kako to vsem tekne!

Začnejo se priprave za klobase. Delajo kašnate klobase »koline« in mesene klobase. Prleške klobase so znane kot »kranjske« daleč okrog. Preden se prične to delo, nažene mesar otroke po mero k sosedovim. Otroci že poznajo ta običaj in radi gredo.

Frančiška priteče k sosedu in reče: »Tetica, poslali so me po mero za klobase! Prosim, dajte mi jo!«

Soseda se veselo nasmeje, poboža Frančiško in reče: »No ja, to pa lahko dobiš!« Odide in se koj vrne: »Na, tu imaš, tako velike klobase napravite!« in ji poda velik obroč. Nato nadaljuje: »To daj očetu za gvirce!« in ji da šop listja. »To pa za špile,« ji da poleno. »Ti pa imaš to!«, ji da jabolk, krhljev in orehov. »Za mesarja pa nesi steklenico vina!«

Frančika odhiti domov.

Med potjo že kliče: »Hej, glejte, kako mero sem prinesla za klobase!« V hiši nastane vrišč in splošen smeh.

Na isti način sta dobila mero tudi Franček in Ivanček.

Pa se oglasi oče z resnim glasom:

»Frančiška, prinesi metlo!« Otrok hitro teče in prinese metlo, oče pa nadaljuje: »Pometi tla, da bom imel prostor, kamor bom metal klobase!« In zopet je v kuhinji splošen krohoh.

Delo gre hitro od rok, kajti v Prlekiji ne delajo takih malih klobas kakor drugod, ampak mnogo večje. To delajo zato, da se klobase ne posušijo preveč in ostanejo dolgo sočne.

Proti večeru, ko je delo opravljeno, pridejo povabljeni sosedu, včasih še kak godec s harmoniko.

S pesmijo in godbo proslavljajo uspeh domače reje. Ta praznik je tem svečanejši, čim večji je bil prašič.